

pustné, přece byl rekursní soud v tomto případě povinen stížností věcně se zabývat. Žalobce učinil sice pro případ, že vyhověno bude námitce nepřislušnosti návrh, aby spisy byly postoupeny zemskému soudu v Praze, ale omezil jej tím, že navrhl, aby se tak stalo teprve po jeho vejítí v moc práva, vyhradil si tedy právo stížnosti proti vyhovění námitce věcné nepřislušnosti. Takový návrh nevyhovuje předpisu §u 261 odstavec šestý c. ř. s. Tento předpokládá, že se žalobce rozhodnutí, mu nepříznivému, podrobí, a odměňuje ho za to tím, že se jeho žaloba pro nepřislušnost neodmítá, nýbrž že se v řízení u soudu, jemuž jest spor přikázán, pokračuje. Prohlásí-li žalobce předem, že se rozhodnutí nepodrobuje a vyhrazuje si stížnost proti němu, jest návrh na přikázání rozepře jinému soudu nepřipustným, a byl-li přece učiněn, nelze k němu přihlížeti. Podanou stížnost proti rozhodnutí o námitce nepřislušnosti dlužno, poněvadž byla výslovně vyhrazena, posuzovati tak, jako kdyby návrh na přikázání rozepře jinému soudu nebyl býval učiněn, tedy dle prvního odstavce §u 261 c. ř. s., a rekursní soud ji tedy právem považoval za přípustnou. Také ve věci samé jest dovolací stížnost neodůvodněná. Předmětem sporu jest právní poměr mezi akciovou společností jako souhrnem všech akcionářů ku žalovanému jako jednotlivému akcionáři, a proto náleží tento spor jako spor obchodní dle §u 51 čís. 2 j. n. a §u 39 čís. 3 uvoz. zák. k obch. zák. na soud obchodní. Názor dovolatelův, že žalovaný jest posud pouze upisovatelem akcií a společníkem žalující společnosti se stane teprve, až mu budou vydány akcie jako průkaz jeho členství a jediný zdroj jeho práv a povinností, jest mylným. Akcií nerozumí se jen papír vydaný o podílu na základním kapitálu, nýbrž také tento podíl sám, a akcionářem (členem akciové společnosti) ve smyslu obchodního zákona i §u 39 čís. 3 uvoz. zák. k obch. zák. se stane upisovatel hned, jakmile společnost na základě jeho a ostatních úpisů, které musí býti před ustanovením se společností vykázány (§ 6 akc. reg.), vejde v život. Obchodní zákon zakazuje ve čl. 222 čís. 1, aby akcie, znějící na jméno, nebyly vydávány před úplným splacením jich nominální hodnoty, ale přiznává ve čl. 219 až 222 upisovatelům již před tímto placením název akcionářů a chrání jejich podílnická práva, upsáním akcií nabytá. Obsah vzájemných práv společnosti a akcionářů, upsané akcie posud nezaplativších, jest určen stanovami společnosti, po případě oněmi články obchodního zákona. Pro rozhodnutí o příslušnosti obchodního soudu stačí, že žalovaný určitý počet akcií upsal a posud nezaplatil, a že akciová společnost vstoupila v život.

Čís. 2504.

Byla-li zažalována kupní cena za část zboží, jednotně objednaného, avšak po částkách dodávaného a zvláště fakturovaného, jest v otázce věcné příslušnosti rozhodným celkový nedoplatek.

(Rozh. ze dne 17. dubna 1923, R I 350/23.)

Na základě úhrnné objednávky zboží v ceně přes 10.000 Kč dodala žalobkyně žalované část zboží ve fakturované ceně 4.942 Kč 22 h a, když žalovaná příjem účtu i zboží odmítla, domáhala se žalobkyně na

okresním soudě zaplacení kupní ceny 4.942 Kč 22 h. (Zaplacení kupních cen za ostatní dodávky z téže objednávky domáhala se žalobkyně na krajském soudě.) Žalovaná vnesla námitku věcné nepřislušnosti, již soud prvního stupně vyhověl a žalobu odmítl. Důvody: Rozhodujícími pro zjištění příslušnosti v tomto případě jest, zda zažalovaná pohledávka jest pohledávkou samostatnou, či jen částí pohledávky zcela nezaplacené. Jelikož právní důvod obou pohledávek, jak této, tak i u krajského soudu uplatňované, jest smlouva kupní, musela by každá z těchto dvou pohledávek, aby za samostatnou pokládána býti mohla, vzniknouti ze zvláštních, oddělených smluv kupních. Žalující firma dle svého přednesu pokládá za právní jednání, kterým mezi ní a žalovanou firmou vzájemná práva a závazky se zakládají, dodání zboží, strana žalovaná objednávku zboží. Přisvědčiti jest náhledu strany žalované, že dodání samo o sobě není právním jednáním, nýbrž jen splněním závazku, plynoucího pro prodávatele z předchozího právního jednání, smlouvy kupní. Dohodly-li se strany o předmětu koupě a o kupní ceně, přišla k místu smlouva, kupní závazek k odevzdání věci a k zaplacení ceny kupní zakládá se dle §§ 1061 a 1062 obč. zák. uzavřením kupní smlouvy, na čemž ničeho nemění to, že splnění podle okolností (§§ 1052, 1062 obč. zák.) časově může býti odloženo. Nelze tedy tvrditi, že nárok prodávatele na zaplacení kupní ceny založen jest teprve dodáním zboží, nýbrž nárok ten zakládá se již tím, že strany o podstatném obsahu smlouvy, o objednávce a jejím přijetí se dohodly. V tom ohledu dlužno poukázati na přednes žalující strany samé, že jde o jedinou objednávku, která byla přijata. Je-li tedy dodání zboží stranou žalující splněním zvláštní dohody, jest pohledávka prodávatele z každé dodávky samostatnou pohledávkou, nikoli však z důvodu dodání, nýbrž z důvodu předchozí smlouvy kupní. Je-li však dodání zboží toliko splněním téže smlouvy kupní, jest nárok strany prodávající na zaplacení jednotným v příčině všeho zboží v rozličných obdobích dodaného. Dle § 55 j. n. rozhodnou jest pro věcnou příslušnost sborového soudu výše celkové jistinné pohledávky, dosud nezapravené, v tom případě, žádá-li se toliko část jistinné pohledávky. Tak jest tomu i v tomto případě, ježto touto žalobou uplatňuje se částečně pohledávka, z téhož právního důvodu povstálá, kde již řízení u sborového soudu jest v příčině pohledávek z dřívějších faktur zahájeno. Rekursní soud námitku věcné nepřislušnosti zamítl. Důvody: O věcné nepřislušnosti dovolávaného procesního soudu nemůže se zřetelem na zažalovaný peníz (§ 49 čís. 1 j. n.) býti řeči, a již z tohoto důvodu nemá napadené usnesení v zákoně opory. Předpis Šu 227 c. ř. s., jednající o objektivním hromadění žalob, připouští ovšem, že žalobce může domáhati se v téže žalobě několika nároků proti témuž žalovanému, když nejsou ve skutkové nebo právní spojitosti, procesní soud jest pro všechny nároky příslušným a týž způsob řízení přípustným. Z toho však ještě neplyne, že by žalobce musil v každém případě více nároků touž žalobou uplatňovati, a s druhé strany jest podle zvláštnosti toho kterého případu posuzovati, zda hromadění bylo účelné, a dle toho posouditi jest i otázku útrat. Okolnost, že všechny dodávky opíraly se o jedinou objednávku, nelze ještě pokládati za důvod, pro který by bylo nároky ze všech dodávek uplatňovati jedinou žalobou, což by

bylo v tomto případě nemožno, když dodávky staly se v různých obdobích, ba dodávka, o niž tu jde, stala se teprve 10. října 1922, tedy v době, kdy žaloba u krajského soudu byla již podána, a žaloba, o niž se tu jedná, byla podána 3. listopadu 1922, tedy v době, kdy ve věci u krajského soudu zahájené byl již odbyt první rok a byla straně žalované uložena lhůta, by podala odpověď na žalobu. Žalobkyni dle toho nezbývalo, než aby pohledávku ze samostatné dodávky vymáhala žalobou u soudu obecně příslušného, neboť nejde o část jednotného dluhu kapitálového, jak jej má § 55 j. n. na mysli, nýbrž uplatňuje se samostatný nárok z dodávky zboží, který nebylo lze spojit se žalobou u soudu krajského již podanou.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Podle zjištění nižších soudů jest zažalovaná částka penízem za díl zboží, jednotnou objednávkou ze dne 9. června 1922 zakoupeného, avšak v částkách dodávaného a zvlášť fakturovaného. Tím však, že každá dodávka byla zvlášť fakturována, nedoznalo původní právní jednání žádné změny; vždyť ohledně ve š k e r ý c h kusů zboží stala se při objednávce shora zmíněného dne dohoda, všech kusů měl žalovaný nabýti z téhož právního důvodu, z kupní smlouvy, jde o jednotnou dohodu, jednotný právní důvod a o jednotnou smlouvu, třeba předmětem jejím byla celá řada zboží. Při jednotné smlouvě nemusí však býti jednotným i plnění, naopak jest přípustno i plnění po dílcích, aniž tím jednotnost smlouvy trpí. Dílčími dodávkami nepovstává nový právní poměr, i když jsou doprovázeny zvláštní fakturou, jednotlivé této dodávky se týkající, nýbrž zůstávají vždy jen plněním z původní smlouvy, Z toho ovšem neplyne, že by musely všechny dodávky býti uplatňovány jedinou žalobou; arcíť, jsou-li uplatňovány více žalobami, nutno se pak řídití předpisem §u 55 j. n. Tak tomu jest v tomto případě. Žalovaná firma pozastavila druhou i třetí dodávku, takže tyto dvě poslední jsou ve sporu. Žalobce požaduje žalobami o zaplacení těchto dodávek částku celkové pohledávky a pro tyto žaloby jest pak směrodatným celý nedoplatek z obou posledních sporných dodávek. Jelikož nedoplatek tento daleko převyšuje hranici příslušnosti okresních soudů, soud své stolice právem a s přiléhavým odůvodněním námitce nepřislušnosti vyhověl. Věci nikterak není na překážku, že prvá žaloba (z druhé dodávky) byla podána ještě před dodávkou poslední, neboť nestala se pohledávka za poslední dodávku samostatnou pohledávkou a nemůže považována býti ani za nezaplacený zbytek žalobcovy pohledávky, jelikož skutečně nedoplatek ten činí obě poslední, posud nezaplacené částky celkové pohledávky.

Čís. 2505.

Zákon ze dne 9. dubna 1920, čís. 260 sb. z. a n., o úpravě uhelného hospodářství.